

A Letenyei Erdészet éwertékelője

A legkisebb erdészet, legnagyobb feladattal

Erdészetünk a Zalaerdő Zrt. legkisebb, de legeredményesebb erdészete a Göcseji-dombság és a Kerka-Murasik tájrészletekben, több mint 8900 hektáron gazdálkodik.

Idei fakitermelési tervünkben erdőtervi lehetőségeinknek megfelelően 163 hektár törzskiválasztó gyérítés, 443 hektár növedékfokozó gyérítés, 18

Az első harmadév csapadégmentes időjárásának köszönhetően a téli-tavaszi időszakban végig teljes kapacitással tudunk dolgozni, így a be-

megfelelő bükk fő fafajú erdő-részletekre. Látható volt, hogy ilyen fapiaci körülmények között nem lehet cél az éves fakitermelési tervünk túllépése, így minden fakitermelő vállalkozónkat legalább egy hónapra leállítottuk a nyári időszakban. Ezen intézkedéseknek köszönhetően a fennálló értékesítési

A budafai fogadóépület

(Fotó: Gyergyák Lajos)

hektár tarvágás és 76 hektár fokozatos felújítógázás elvégzését terveztük, mintegy 69 ezer nettó köbméter kitermelésével. Az éves pénzügyi tervünkben több mint 1,5 milliárd forint fatermék-árbevétel eléréséhez 68 ezer köbméter faanyag értékesítését terveztük. Év eleji nyitókészletünk közepes szinten 10 ezer köbméter körül volt. Erre alapozva a megemelt eredménytervünk 617 millió forint lett, 12.549 m³ zárókészlettel.

tervezett 26 ezer nettó köbméteres fakitermelést 5 ezer köbméterrel túlteljesítettük. Sajnos, az időszak végétől már érezni lehetett a fapiacian jelentkező értékesítési nehézségeket.

A kedvezőtlen hatások méréséklésére a második harmadra viszonylag szerény, mintegy 17 ezer köbméter fakitermelést terveztünk. Az erdőgazdálkodási osztály munkatársaival egyeztetve több tölgy fő fafajú gyérítést hagytunk el, illetve cseréltünk a piaci igényeknek

nehézségek ellenére készletünk nem emelkedett tovább.

Az utolsó öt hónapra 23 ezer köbméter fakitermelést és 25 ezer köbméter értékesítést irányoztunk elő, készletünk továbbra sem csökkent. Éves fakitermelési tervünket átlagos időjárás körülmények között tudjuk teljesíteni, az árbevételi tervünk eléréséhez szükséges mennyiségű faanyag értékesítése és átlagára azonban kérdéses.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A jövő évben cégünk, a Zalaerdő Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság jubilál, hiszen az Észak-zalai Állami Erdőgazdaságból (zalaegerszegi székhellyel), a Dél-zalai Állami Erdőgazdaságból (nagykanizsai székhellyel), valamint a Nyugat-magyarországi Fűrészek Lenti Üzeméből összevonással alakult meg 1970. január 1-jén a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, rövidebb nevén a ZEFAG, társaságunk jogelődje. Szintén 50 éves lesz 2020-ban a Bajcsai Csemetekert is, mely cégünk egyik büszkesége.

Az 50 éves évfordulóra egyebek mellett kiadvánnyal, filmmel, jubileumi ünnepséggel, nyílt napokkal és egyéb meglepetésekkel készülünk.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és egészségben, szerencsében gazdag új évet kívánunk!

(Fotó: Léránt János)

Áttekintés a Zalaerdő Zrt. 2019. évi beruházásairól

A Zalaerdő Zrt. idén rekord nagyságú beruházási tervet állított össze. A fejlesztések közül a teljesség igénye nélkül néhány jelentősebbet emelek ki.

A gépi beruházások között szerepelt egy harvester-forwarder géppár beszerzése. A gépeket elsősorban gyérítési munkák végrehajtására tervezzük munkába állítani. Az eszközbeszerzésre kiírt nyilvános pályázatot a Forest Power Kft. nyerte meg Ponsse Gazelle típusú forwarderrel és Ponsse Beaver típusú harvesterrel. A gépek 2020 tavaszán érkeznek meg a Lenti Erdészethez.

Vezetői döntés értelmében kerületvezető erdész kollégáink számára mostantól céges autót biztosít a társaság. Összesen 79 db terepjáró beszerzéséről született döntés, a flotta Toyota Hilux és Ford Ranger típusú járművekből áll. November elején 41 db Toyotát vehettek át kollégáink, a Fordok átadása 2020 első felében várható.

Ábel gőzmozdonyunk teljes körű felújításon esett át, a közel egyéves munkálatok egy része 2019-ben valósult meg. Tavaly márciusban szállították Debrecenbe, ünnepélyes avatója pedig idén májusban volt.

A nagyobb értékű gépi fejlesztés mellett számos kisebb értékű eszközbeszerzés is történt, egyebek mellett AGT-

(Fotó: Csanádi Sándor)

traktorokat és számos mezőgazdasági eszközt vásároltunk.

A Mura Program keretében is folytatódott a fejlesztések. A több mint 100 millió forintos beruházás részeként még idén befejeződik a Budafai Arborétum új fogadóépületének építése. Szintén e programhoz kapcsolódóan elkészültek a vasúti pá-

lyához kapcsolódó fejlesztés tervei.

Szezonkezdesre felújítottuk a szántódi erdészeti üdülőben saját apartmanjainkat. A teljes belsőépítészeti átalakításon felül majdnem mindegyik apartman új bútort is kapott.

Szintén teljesen új bútorokat

kapott a tavaly felújított Sohollári Vadászház is. Minden hálószobát korszerű televízióval és minibárral szereltünk fel.

A lenti fűrészüzemben folytatódott a kazánüzem rekonstrukciója a 2. sz. kazántüztér felújításával.

Gál Károly

vagyongazdálkodási osztályvezető

Szarvasbögés és szezonértékelés

A szeptemberi szarvasvadászat eredménye a vadgazdálkodási ágazatban meghatározó jelentőségű. Augusztus 20-a tájékan már megszólalt egy-egy bögő bika a nyári éjszakában, majd azután szeptember közepére elérte csúcspontját a szarvasnász.

A vadászvendégek visszalépeése miatt szeptember második felében sajnos nem sikerült mindenhol vendéget fogadnunk. Ennek ellenére nem zárt rosszul a bögés. Szeptember hónapban 151 db gímagancsot vihettünk el bírálatra. Pontszám alapján a legnagyobb trófeájú gímibika egy német vendég által, Kósa György hivatásos vadász kíséretében a Bánokszentgyörgyi Erdészetenél, Várfoldén esett szeptember 10-én. Súlya a bírálaton 13,70 kg, CIC-pontszáma 238,21 volt.

Idei trófeaszemlémet – amelyet 2002 óta hagyományosan minden év októberében megrendezünk – október 11-én tartottuk a Szentpéterföldi Vadászszékházban. Az ünnepség rendhagyó módon egy kitüntetés átadásával kezdődött. Dr. Nádor László, az Országos Magyar Vadászkamara Zala Megyei Területi Szervezetének elnöke a Vadászkamara Aranyérme kitüntetést adta át dr. Márfi Gyula nyugalmazott veszprémi érseknek, aki 17 éven át celebrált Hubertus-mi-

sét megyénkben. Itt kell megemlíteni érsek atya helyi kötődését is, mivel ő a Szentpéterföldével szomszédos Pördeföldén született.

A szemlén kiállított 114 db gím idén is átlagon felüli képet mutatott. Szeptember hónapban 25 db aranyérmes (17%), 49 db ezüstérmes (32%), 35 db bronzérmes (23%) trófeával büszkélkedhetünk; 26 db agancs érem nélküli (20%) minősítést kapott. A szeptemberi átlagsúly 7,54 kg/db, az érmes átlagsúly 8,82 kg/db értékeket képviselt. Idén gyakori volt a sokágú, akár a 20-as ágszámot is meghaladó egyedek száma, azon túlmenően a „belső körben” 3 db 13 kg feletti egyedben is gyönyörködhetünk.

(Folytatás az 5. oldalon.)

A Letenyei Erdészet éwertékelője

A legkisebb erdészet, legnagyobb feladattal

(Folytatás az 1. oldalról.)

Jelen rossz piaci körülmények között a pillanatnyi zárókészletünk több mint 15.000 m³, és a tervezett eredményünk elérése – bár a faanyag rendelkezésre áll – egyre reménytelenebbnek tűnik.

Fakitermelési munkáinkat jelenleg hét fakitermelő vállalkozóval végeztetjük, közülük ketten saját forwarderrel, ketten bérelt vonszolóval, ketten saját vonszolóval és egy lóval dolgoznak. A térségben egyre jobban érződik a munkaerőhiány, ami a fakitermelésben is jelentkezik. Már nem csak a szakképzett fakitermelő és gépkezelő alkalmazása jelent gondot, hanem megbízható segédmunkát találni sem könnyű a vállalkozóknak.

A Letenyei Erdészet véghasználati korú erdeinek jelentős részét természetes úton újítjuk fel. A folyamatban lévő 1200 hektárnyi erdősítésnek mindössze 30 százaléka csak a mesterséges. A tarvágások üzemmodnával a fokozatos felújítás nagyobb szakutadást, odafügylést igénylő feladat. Folyamatosan figyelni kell az újulat megjelenését, az elegyarány alakulását, és a számunkra kedvező irányba kell terelgetni a természetes folyamatokat. A mesterséges erdősítéseink túlnyomó többsége olyan tölgyes, amelyet szűkárós lucosok helyén létesítettünk. Ennek az átalakító munkának a vége felé tartunk, hiszen elegyetlen lucosaink területe a 6 évvel ezelőtti több mint 350 hektárról 100 hektár alá csökkent úgy, hogy több évben a 40 hektárt is meghaladta az egészségügyi terelés.

Az idei évben is az I. kivitelek meghatározó része a természetes újulat sikernövekménye, azonfelül 29 hektár mes-

zeretnénk elegyetlen bükkösöket létrehozni, ezért az üres foltokat mindig tölgygel pótoljuk, és az ápolások során segítjük az elegyfajok megmaradását. Mesterséges tölgyeseinket bükkön kívül juharral, vörösfenyővel és vadgyümölcsökkel „színesítjük”. A bükkösök elegyítése azért is fontos, mert az ERTI kutatásai azt vetítik előre, hogy a következő 50–60 évben ezek klímája eltörlődik a gyertyános-tölgyes klíma felé. Küzdelmünket nehezíti, hogy az erdőtervezés által kötelezően előírt 480 hektár átalakító üzemmodban minden erőfeszítésünk ellenére elegyetlen bükkösök fognak létrejönni.

Ebben az évben a kora tavaszi fagyok elkerültek bennünket, de az év eleji csapadék mennyisége elmaradt az optimálistól. Fiautosaink túlnyomó többsége a fentiek ellenére jó növekedést mutatott, de egy száraz termőhelyen létesített erdeifenyő erdősítésünket újra kell ültetni. A műszaki átvételek során közel 104 hektár erdősítést sikerült befejezni, amely jelentősen meghaladja a belépő kötelezettséget.

Folyamatos erdősítéseink talaj-előkészítését és ápolását – az erdészetre jellemző terepviszonyok mellett – szinte csak kézi erővel tudjuk elvégezni. Sajnos, ezeken a területeken érezzük leginkább a munkaerő kiöregedését és elvándorlását, ezért igyekszünk olyan technológiákat alkalmazni, melyek kiválthatják az élömlunkát. Ennek jegyében az idei évben 60 hektáron végeztünk helikopteres egyszikű irtást, kézi vegyszerezéssel mintegy 50 hektáron szorítjuk vissza az akácot, szedret, bálványfát, valamint 75 hektár olyan területünk van, ahol kistraktossal szárazúzózzuk

leltük károsításának első jeleit, majd folyamatosan terjedt a nagyobb erdőtömbjeink belseje felé. Megjelenése azért is aggasztó, mert nem csak növedékkiesést okoz, hanem a termés idő előtti lehullása a szaporítóanyag ellátásunkat is ellehetetlenítheti. Ez már az idei szezonban is látható volt – a kedvező előjelek ellenére csak az erdészet északkeleti területein volt kocsányostölgyemag-termés.

Ősszel kocsányos tölgyből saját szükségletünk felett sikerült makkot gyűjtetnünk – több mint 80 mázsát szállítottunk át a Bajcsai Csemetekertbe. Sajnos magtermő állományainkban, valamint a kocsánytalan tölgyesekben és bükkösökben idén nem volt magtermés.

Vadászati ágazatunk jól kezdte az évet, sikeresek voltak vaddisznóhajtásaink. Januárban és február elején 7 hajtásnapot tartottunk, ahol 25 darabos napi átlagos teríték-nagyságot értünk el. A hajtásokat követően visszajáró vendégeinkkel kezdtük az egyéni vadászatot. Ekkor már látható volt a vaddisznóállomány magas létszáma, a befogások mégis nehezen mentek, ennek ellenére a 90 darabos befogási tervünket teljesítettük. Sajnos, az őzbakszezon előtt szembe-sültünk azzal, hogy három korábbi vendégünk is lemondta az őzbakigényét, így a 40 darabos tervünk teljes egészében értékesítésre várt. A vadászati és halászati osztály, illetve a társerdészetek segítségével sikerült elegendő vendéget találnunk, így szinte a teljes mennyiséget értékesíteni tudtuk. A nyár folyamán vendégeink az egyéni vaddisznóvadászatok során is igen jó eredményt értek el, köszönhetően a korábban már említett magas vaddisznólétszámnak. Szeptemberben sajnos kevesebb vadászvendégünk volt, 17 bikát löttünk, szinte mindenki sikerrel járt. Az agancssúlyok jók voltak, köszönhetően az előző évi kiváló makktermésnek. Összesen 4 aranyérmes, 2 ezüstérmes és 6 bronzérmes, 5 érem nélküli bika esett, a legnagyobb agancssúly 10,97 kilogramm volt. Októberben és novemberben érkezett vendégek jó eredménnyel vadásztak.

A vadkár a betervezett értéket nem haladja meg. Amennyiben a decemberi 4 nap vaddisznóhajtásunk elvárásaink szerint alakul, úgy mind megemelt vadlelövési terveinket, mind az ágazat megemelt eredménytervét teljesíteni tudjuk. Vadföldgazdálkodásunk során már korábban is létesítettünk többéves pillangós vadlelőket, amelyekkel kapcsol-

latban kedvező tapasztalatokat szereztünk. Ennek hatására idén is éltünk a lehetőséggel,

Budafai Arborétum

(Fotó: Varga György)

és adtunk be pályázatot további 8 hektár pillangós vadlelő létesítésére. A megnövekedett vendégkísérési feladatokat a három kerületvezető vadászon kívül két kerületvezető erdész

végzi. Vadászterületünkön sajnos egyre többször észleljük aranyakál jelenlétét, tavalyi évben két darab került terítékre, idén novemberig egy darab.

Közjóléti létesítményeink közül legjelentősebb a kezelő-sünkben lévő Budafai Arborétum, amelynek látogatottsága az épülő impozáns fogadóépületnek köszönhetően remélhetően növekedni fog. Jelenleg inkább csak a késő tavaszi, ko-

parcellák növényállománya szépen fejlődik, és kezd a látogatók számára is tetszetőssé válni. Különösen látványosak az újonnan ültetett nagyvirágú rhododendronfajok, de a tölgy- és vadgyümölcsgyűteményt is érdemes felkeresni. Másik büszkeségünk a Vetyemi Ösbükkös erdőrezervátum, melyet új esőbeállóval és útbaigazító táblákkal gazdagítottunk az idei évben.

Erdészetünk kezeli a Kistolmácsi víztározót, ahova ebben az évben telepítettünk 3–4 centiméter nagyságú előnevelt csukát, süllőt, pontyot, továbbá 2–4 kilogrammos sudárpontyot és vegyes keszeget. A törpeharcsa visszazorításának, valamint a sikeres telepítéseknek köszönhetően a horgász napjegyek értékesítése egyre növekszik – közkedvelt lett a tó nem csak a környékbeli, hanem a távolabbi horgászok körében is. A tóhoz kapcsolódóan üzemeltetjük a Kistolmácsi Erdei Lakot, melynek régóta esedékes felújítása ez év végén kezdődik.

Teke Jenő
erdészeti igazgató
Gyergyák Lajos
erdőművelési ágazatvezető,
erdészeti igazgató-helyettes
Molnár Attila
fahasználati ágazatvezető

Programjaink

DECEMBER 28–30.

Évzáró utazás a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

JANUÁR 4.

Pótszilveszteri járat a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

JANUÁR-FEBRUÁR

Szunnyadó erdő: erdei programok óvodásoknak és iskolásoknak előzetes bejelentkezés alapján a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

A téli erdő meséi: téli erdei séták előzetes bejelentkezés alapján óvodás, iskolás csoportok számára a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

FEBRUÁR 15.

Valentin-napi járat a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

FEBRUÁR 22.

Farsangi jelmezes járat a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

MÁRCIUS, ÁPRILIS, MÁJUS

Nyílt napok a Bajcsai Csemetekertben a csemetekert 50. évfordulójának alkalmából

MÁRCIUS-ÁPRILIS

Virágos kikelet: erdei programok óvodásoknak és iskolásoknak előzetes bejelentkezés alapján a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

Rügyfakasztó: erdei séták szakvezetéssel, előzetes bejelentkezés alapján óvodás, iskolás csoportoknak a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

MÁRCIUS 14.

Tavaszköszöntő járat a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

MÁRCIUS 16–25.

Erdők nemzetközi napja: erdei iskolai program a Lenti Parkerdőben óvodás és iskolás csoportok számára, előzetes bejelentkezéssel a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

MÁRCIUS 16–20.

A víz világnapja: vetélkedő, játékos program iskolásoknak, előzetes bejelentkezéssel a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskolában

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

www.zalaerdo.hu, facebook.com/Zalaerdo, kozjolet@zalaerdo.hu

Erdei Vasút: Kaliba Mihály (+36-30/474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu)

Zakatoló: Molnárné Vitális Anikó (+36-30/933-8851, vitalis.aniko@zalaerdo.hu)

Nyitnikék: Povics Noémi (+36-30/511-3213, povics.noemi@zalaerdo.hu)

Makk-Kaland Játsszótér

(Fotó: Gyergyák Lajos)

terseges erdősítést és 28 hektár pótlást terveztünk. Ennek több mint 85 százalékát tavasszal elvégeztük, az őszre maradt mennyiség elültetése, illetve elvetése folyamatban van. Ki kell emelnünk, hogy szaporítóanyag-szükségletünk jelentős részét a Páka mellett található Csokmai Csemetekertben magunk tudtuk kiváló minőségben megnevelni.

A Letenyei Erdészet bükkösöire – köszönhetően erdészeink munkájának – jellemző volt az elegyesség. Mi sem

sorközöket. Ez utóbbinak előfeltétele, hogy a terület géppel járható legyen, valamint a tuskókat erdősítés előtt lemarjuk. Az idei évben a költségtakarékos gazdálkodás, valamint a munkaerőhiány vállalkozói díj-növelő hatása miatt – folyamatos erdősítéseink ápolását nem sikerült maradéktalanul végrehajtani, de a legégetőbb munkákat időben elvégeztük.

Aggodalomra ad okot, hogy megjelent tölgyeseinkben egy új károsító, a tölgy csipkésposloska. Letenye környékén ész-

Tanulmányúton Németországban

Folyamatos erdőborítás a gyakorlatban

Egy, a folyamatos erdőborítást bemutató németországi tanulmányúton vettünk részt 2019 júniusában. A tübingiai és bajorországi tartományi erdőgazdaságokat érintő, évente megszervezett tanulmányút hosszú múltra tekint vissza. Keresztes György, a Budapesti Erdőgazdaságtól nyugdíjba vonult erdőmérnök kolléga sok évvel korábbi ötlete nyomán szervezik a tanulmányutat évről évre, amelyhez 2018-tól a Zalaerdő Zrt. szakemberei is csatlakozhatnak. Gyurinak és Dénes Margit erdőmérnök tolmácsunknak hála, a helyi kollégák nagy szeretettel fogadták a résztvevő állami erdőgazdaságok delegációját. Szakmai programunk első részében Tübingia erdőgazdálkodásával ismerkedtünk meg elméleti és gyakorlati szinten.

Tübingia erdőgazdálkodása számokban: az állam 33%-át borítják erdők mintegy 550 ezer hektáron. Jellemző állományalkotó fajok: 38% luc, 20% bükk, 14% erdeifenyő, 7% tölgyek. Tulajdonviszonyok szerint 40% állami, 43% magán, 16% közösségi, 1% szövetségi erdő.

Vendéglátóink a Thüringen-Forst, azaz a tübingiai állami erdőgazdaság erdészei voltak. Dr. Andreas Niepagen erdőfelügyelő kolléga színvonalas előadása után betekintést nyertünk az erdőgazdálkodás szerkezeti felépítésébe és működésébe. Lényeges, hogy Németországban minden szövetségi államban egy-egy cég látja el az állami erdőgazdálkodással kapcsolatos feladatokat. A cég nem csak erdőgazdálkodással foglalkozik az állami erdőkben, hanem az ágazat teljes köre megtalálható a tevékenységükben. Az erdőtervezés és az erdőfelügyelet Tübingia összes erdeit illetően, az erdészeti szakiskolák, gépészeti központok üzemeltetése és fenntartása, a közjóléti feladatok és a természetvédelem is hozzájuk tartozik. Továbbá szakirányítási és erdőgazdálkodási feladatokat is ellátnak a magán- és a közösségi erdőkben ott, ahol erre megbízást kapnak. Összeségében a 200.000 hektár állami és megbízásos alapon közösségi és magántulajdonú erdőkben is folytatnak erdőgazdálkodási tevékenységet, 24 erdészeti tartozik a céghez, az erdészetek nagysága 16.000–32.000 hektár között változik, a kerületek nagysága 1200–2400 hektár. A ThüringenForst 1400 saját dolgozóval és számos vállalkozással közösen látja el feladatait, éves fakitermelésük 1,2 millió m³, éves terítékük 15.000 nagyvad (9000 darab őz, 4000 darab vaddisznó, 2000 darab szarvas). Gazdasági számaik is beszédesek, a cég árbevétele 115 millió euró körül alakul, amelyből 68 millió euró származik a faanyag értékesítéséből, 31 millió euró a szövetségi kormányzattól működési költségekre, 3 millió euró a nyújtott szolgáltatásokból, 1,5 millió euró a vadászati árbevétel. Kiadásai a következőképpen alakulnak: 67 millió euró személyi kiadásokra, 23 millió euró igénybevett szolgáltatásokra, 8 millió euró az erdei úthálózat fejlesztésére és karbantartására, így

az eredmény 1 millió euró körül alakul. Az eredmény nagysága nem cél a gazdálkodás során, a tulajdonosi joggyakorló minisztérium sem fogalmaz meg irányukban konkrét eredményelvárást, igaz, a felügyelőbizottság elnöke a tartomány infrastrukturális és mezőgazdasági minisztériumának miniszter asszonya. Fő céljuk az erdő hármasságának biztosítása, ezek pedig a gazdasági, a természetvédelmi és a közjóléti funkciók.

Ezen hármasság funkció gyakorlatban történő alkalmazásával először az Erfurt-Willrode-i erdészethez, dr. Christian Freise erdészethez kalauzolásával ismerkedtünk meg. Az erdészeti 19.000 hektáron gazdálkodik 11 kerületben, jellemzően a Tübingia fővárosa, Erfurt környéki erdőségeket kezelik

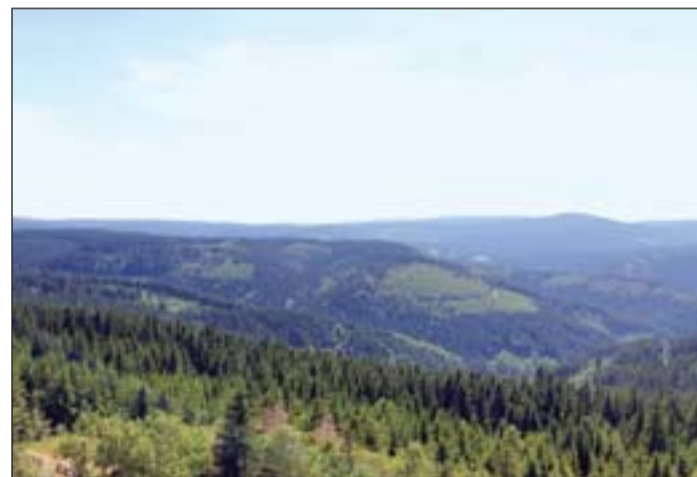

li változatos termőhelyeken, a síkvidéki erdőtől a közp-hegységi állományokig. Első megállónk az erdészeti siegelbach-i kerületében volt. Az erdészethez vezető úr elmondta, hogy az erdészethez 30 éve tértek át a vágásos erdőgazdálkodásról a folyamatos erdőborításra, a folyamatos erdőborítást célzó, készletgondozó használati mód felé. Három erdészeti állományban álltunk meg, hogy láthassuk az általuk alkalmazott erdőgazdálkodási technológiákat, jellemzően bükkös állományokban. Egyszerű, jól követhető alapelveket fogalmaztak meg. Cél, hogy a már beállt erdőben a hektáronkénti fatömeg (m³-ben) a termőhelyre jellemző famagasság (m)*10 érték körül legyen. Ennek eléréséhez 50–70 darab végfát választanak hektáronként, amelyeket zöld gyűrűvel jelölnek. A végfák kijelölése tisztításkorban történik, addig a faanyag természetes versenye zajlik, így biztosítják a törzsek 8–10 méteres ágtszta kialakulását. A végfák kijelölése

után megtörténik a közelítő nyomok kialakítása, széleit fehér gyűrűkkel jelzik a fákon. A közelítőnyomok alapelve, hogy 20–25 méterenként 3,5–4,0 méter szélességben egymással párhuzamosan, a feltáróutakra merőlegesen alakítják ki őket, figyelve arra, hogy néhány száz méterenként megtörjék a nyomokat az erdőlátogatók komfortérzete miatt. Az így kialakított közelítőnyom-hálózathoz következetesen ragaszkodnak, azaz munkagép csak ezeken közlekedhet – legyen az harvester, forwarder vagy csőrös vonzó, esetleg traktor. Darus pótkocsival a lovak – amennyiben vannak – elhagyhatják a nyomhálózatot. A kitermelt faanyagot kiközelítik időjárásbiztos feltáróutakra. A fakitermelések jelölése is egyszerű elveken alapul: minden esetben a végfa érdekében történik, azok konkurens felsőszintű egyedek érinti olyan erélyel, hogy 5–10 évenkénti visszatéréssel számolnak. A második, harmadrendű egyedek segítő faként minden esetben maradnak, álló holtaként is. A kitermelt hektáronkénti fatömeg belenyúlásonként 30–60 m³/hektár. A végfák esetében célátérő és célminőséget határoznak meg, ez fajoként, termőhelyenként nagyon változatos lehet. Ezen elvek alapján

kezelik tölgyes állományait is. Tanulmányutunk második napján Gherenben, a ThüringenForst egyik képzési és gépészeti központjában ismerkedtünk az erdőgazdálkodás legfontosabb beruházásával, az erdőfeltárással. A központ otthon ad egy erdészeti szakiskolának, és gépészeti központként is működik, szolgáltatást nyújtva az erdészeteknek fakitermelési, közelítési és erdészeti útépitési feladatokhoz. Azt, hogy a német kollégák ezt mennyire komolyan gondolják, az előadásukból és a gyakorlati bemutatókból is megtapasztalhattuk. Alapelvük, hogy az erdőterület bármely pontjáról 600 méteren belül erdészeti feltáróutat kell elérni, ez 27 fm/hektár feltártságot jelent! Az utak 45 tonna teherbírásra méretezettek, mindig a legközelebbi kőbányából szállítják az alapanyagot; ez lehet dolomit, gránit és bazalt. Természetesen az építési, javítási és karbantartási munkákhoz kül-

sős vállalkozók munkáját is igénybe veszik. Működtetnek egy térinformatikai rendszert WIS (Wegeinformatiksystem) néven, amelyben az utak funkciója, minősége és a szelvényrendszer is elérhető az erdőgazdálkodók, vevők és szállítók részére is. A terepi bemutatók során ismertetőt kaptunk az útépitési, karbantartási munkákról és a faanyagkezelés, -értékesítés módszereiről is.

Faanyag-értékesítésnél a szállító a WIS-adatok koordinátái alapján végzi a szállítást a vevőnek. Németországban a szállítás a vevő dolga, és általában a tétel megvásárlása után történik, így a területvezető erdész a nálunk használt EUTR-rendszert nem is ismeri, mivel a faanyagszállításnál sincs jelen. Sok esetben láttuk, hogy a megvásárolt rönköket a vevő még az erdőn tárolta. Választékolási módszereik és faanyag-felvételük is jelentősen eltér a nálunk alkalmazottaktól. Tölgy- és bükk-rönkök esetében sok helyen láttunk hosszúfás – akár 10–12 méteres – választékokat, felvételezésük a területvezető erdész feladata, aki bilétázza a rönköket, méri és minősíti, mely adatok rögzülnek egy készletkezelő rendszerben. A készletkezelési minőséget összegyűjtik egy központi rakodón, ahol rönkönként lícitálhatnak a vevők. Dongarönk esetében francia vevők a hosszú rönkökből választékolják le a számukra megfelelő minőséget. Fenyő-rönk és sarangolt választékok esetén optikai közböző eszközt alkalmaznak, ez a műszer a rakatok felvételét követően végzi a számbavételt, az adatok (fafaj, választék, mennyiség, minőség, koordináták a WIS-ben) ezután bekerülnek a cég adatbázisába. Ezt a munkát sem a területvezető erdész végzi, hanem 4–5 területvezető státuszú kolléga a cég teljes működési területén az erdészeti információk alapján.

Utunk zárásaként ellátogattunk Bajorországba, az ebrachi erdészethez is.

Bajorországban Ulrich Mergner erdészethez kolléga barátai és nagyon tanulságos előadása révén megismerkedtünk az ebrachi erdészettel. Az erdészeti 16.500 hektáron gazdálkodik, 30%-ban állami, 50%-ban magán, 20%-ban közösségi tulajdonú erdőket kezel, jellemzően bükkös klimatikus viszonyok jellemzik a terü-

nem mondom, hogy örömmel, de meggyőződéssel – beépítették a gazdálkodásukba. A Tübingiában már megszokott minőségű feltáróút-hálózatokon közlekedve a terepi programok közben erről mi is meggyőződhetünk. A már ismertített közelítőnyom-hálózat, valamint végfajelölési koncepció mellett nagyon ügyelnek a mikroöklhelyek és az elvárt álló és fekvő holtfa kijelölésére, illetve a vegetációs időn kívüli fakitermelés megszervezésére. Láthatóan sikerrel, mert vágás-területet tényleg csak biotikus vagy abiotikus erdőkárak felszámolása után láttunk, és az általunk bejárt erdőterületek faanyagminősége is megsüvegeződött volt. A minden igényt kielégítő vendéglátásunk zárásaként meglátogattuk az erdészeti kezelésében lévő steigerwaldi lombkorona tanösvényt, amely – jó németes szokás szerint – meglehetősen impozánsra sikeredett. Az építmény 1150 méter hosszú, legmagasabb pontja egy 42 méteres kilátótorny, ahova akár kerekesszékekkel is feljuthatnak a kirándulók. Megépítéséhez 1430 m³ faanyagot használtak fel. Természetesen egy jól felépített információs centrum is tartozik a létesítményhez étteremmel, ajándékbolttal. Bajorország lakossága pedig – lévén Európa egyik legfejlettebb ipari régiója – igényli a természetjárást, és ehhez már megfelelő kultúrával is rendelkezik, óriási látogatottságot biztosítva a tanösvénynek.

Végezetül szeretném megköszönni szervezőink és vendéglátóink szolgálatkészségét, szakmai alázatát, nyitottságát, amellyel bemutatták nekünk, „vadkeletieknek” az általuk alkalmazott elveket, gazdálkodási formákat. Biztosra veszem, hogy sok olyan hasznos szakmai fogást megismertünk, amelyet a nálunk is felhalmozódott tudás mellett hasznosan tudunk alkalmazni az új kihívásokkal tűzdelt jövőben itthon, a „magyar ugaron” is.

Pálinkás Ákos
erdészeti igazgató
Millei Dániel
fahasználói előadó

(Fotók: Pálinkás Ákos)

Maggyűjtés 2019

Kiváló termésnek kocsánytalan tölgyből és bükkből 2018 őszén, így már a 2019 őszi makktermésbecslése előtt sejthető volt, hogy ezekből a fajokból kevés gyűjthető mennyiségre számíthatunk. Sejtésünket megerősítették az erdészeinkről érkezett jelentések, miszerint bükkből egyáltalán nem várható termés, kocsánytalan tölgyből és cserből gyenge, viszont kocsányos tölgyből és vörös tölgyből kiváló termésünk lesz. Fekete dióból jó közepes termést prognosztizáltunk. A gyűjtést erdészeink október első hetében kezdték – a korai hullású férges magot meghagyva a vaddisznóknak.

Az októberi időjárás kegyes volt a maggyűjtőkhöz, így ebben a hónapban a gyűjthető fajokból (főként kocsányos tölgy és vörös tölgy) megközelítettük erdészeink csemetekerti és erdőfelújítási vetési igényét. A november havi érdemi gyűjtést viszont az időjárás szinte teljesen megakadályozta a folyamatos esőzessel, valamint a hónap közepén, végén meginduló nagymértékű lombhullással.

A maggyűjtés még jelenleg is folyik, de a begyűjtött mennyiségek érdemben már nem változnak. Begyűjtött mennyiségek (kilogrammban) 2019. november 19-én:

Erdészlet	Kocsányos tölgy	Kocsánytalan tölgy	Vörös tölgy	Csertölgy	Bükk	Fekete dió
Nagykanizsai	18.021	210	5140	1232	417	1320
Bánokszentgyörgyi	438	561				
Letenyei	13.800	300				510
Lenti	8.072	321				
Zalaegerszegi	3.271	2261	1875	414		560
Összesen	43.602	3653	7015	1646	417	2390

Közel harmincöt évig dolgozott kerületvezető vadászként társaságunknál. Mint mondja, ahogy mindeddig is élt, azt Páll Endre fogalmazta meg a legszebben és leghitelesebben: „Az Istenben és a jövőben bízva kell élni a jelent, hogy múlt legyen belőle.” – Dobó Bélával nyugdíjba vonulása alkalmából beszélgettünk.

– Az első osztályt Pusztamérgesen jártam ki – ez egy kis község Bács-Kiskun és Csongrád megye határán. A második osztályt már Szegeden végeztem, de továbbra is szívesen töltöttem az időmet szülőfalumban, és nagybátyámnál, akik egy tanyán éltek. Nagyon szerettem náluk lenni, sokat jártam ki a természetbe, ahol figyeltem az állat- és növényvilágot. Kisgyermekkoromban megszületett bennem a döntés, hogy valamiféle természetközeli szakmát választok. Ebben megerősítettek Fekete István könyvei is, amelyeket olvasva végképp eldöntöttem, hogy vadász leszek. Pedig édesanyám azt szerette volna, hogy fogtechnikus váljon belőlem, mert akkor nagyon jól keresnék, de engem nem tudtak eltántorítani a teremtől.

A középiskolát a mostani szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakgimnázium jogelődintézményében végezte – mezőgazdasági szakon. Mivel az erdészeti szakon csak egy osztályt indítottak, és többszörös túljelentkezés volt, így sajnos nem fért be a keretbe.

Azt mondták, ha szerencsém van, közben át tudok majd menni az erdészeti osztályba. Ez sajnos később sem sikerült. A középiskola ideje alatt végigdolgoztam a nyári szüneteket egy Szeged melletti vadásztársaság fácán- és vadkacsa telepén, ahol nagyon sokat tanultam az apróvadvaszatról. Hajtóskodtam náluk, és még élőnyúl befogásokon is részt vettem. Nem tudtam, csak nemrégiben derült ki számomra, hogy ezek a hónapok is beleszámítottak a ledolgozott évek számába, hiszen hivatalosan dolgoztam.

Minden kerületben épített

Szeretettel gondoskodott a rá bízott vadászterületekről

Érettségi után egy szegedi vadásztársaságnál helyezkedett el vadórként, majd 1975-ben megszerezte a vadgazdálkodási technikus minősítést.

– Az egyik barátommal, akivel együtt dolgoztunk nyaranta, úgy döntöttünk, hogy beleköszölnénk a nagyvadvaszatba a Dunántúlon. Mivel ő somogyi volt, jártunk már itt együtt, vad-disznóhajtáson is részt vettünk, nem volt teljesen ismeretlen a terep.

Béla 1978-ban családotstól költözött Zalába. Májusban érkezett megyénkbe, harmadik gyermeke szeptemberben született Szegeden, a család novemberben követte a családfőt. Negyedik gyermeke már Zalában látta meg a napvilágot.

– Májusban kezdtem dolgozni a zalaszentbalázi vadásztársaságnál. Pár hónapig Zsigárdon éltem egy kis vadászházban, majd ősz végén, amikor a családom utánam tudott jönni, a vadásztársaság szolgálati lakásába költöztünk.

Közel hat évet töltött el itt, majd 1984. január 1-jén kezdett a Zalaerdő Zrt. jogelődjénél.

– Itt végigjártam a ranglétrát: voltam fizikai munkás, motorfűrészes-kezelő, hosszoló. Az akkori igazgató, Spingár Feri bácsi biztatására végeztem el Szegeden az erdész iskolát. Később kineveztek kerületvezető vadásznak a Kürtösi kerületbe (Hahót, Zalaszentbalázs, Börzönce, Füzvölgy és Homokomárok által körbehatárolt terület – a Szerk.). Általánosságban nem voltak jó véleményekkel a kollégák arról a területről, azt mondták, nem jó semmire, csak vadkár van rajta. Kihívás volt, nekiálltam, és felfejlesztettem, amihez nagyon sok segítséget kaptam az erdőgazdaságtól. Legelők voltak a területen, egy gesztenyés Kürtöspusztán, elhagyott gyümölcsösök; magaslagos pedig kevés. Kiépítettem magaslesekkel, etetőkkel, vad-

földekkel. Csodálatos bögőhely lett, mert sok volt a víz a területen, gyümölcsfa, gesztenyefa – a csodájára jártak. Már augusztus 20-a körül beállt bikáim voltak. Számos tarvad is volt a területen. Sok vadföldet művelünk, kékvirágú borsót, kukoricát vetettünk, ezt úgy nevezték, hogy borsós csalamádé – a füzvölgyi tsz-tól vettem az ötletet. Bevált, odavonzotta a szarvasokat.

A kerület 2000-ben a Kürtösmenti Vadásztársaság lett, Bélának nagy szívfájdalma volt odahagyni. Az új kezelő a

2016 szeptemberében, a Tuskós kerületben elejtett bika. 13,54 kg, 245,43 CIC-pont. Az erdőgazdaság ez évi legnagyobb bikája

(Fotó: Polster Gabriella)

létesítményeket, amelyeket Béla kiépített, nem vette át, így azokat Obornakra, új kerületbe vitte.

– Ezt a kerületet is az ottlétem alatt építettük ki, özetetőt hoztunk létre, néhány új lest állítottunk. Itt sem maradtam sokáig, mert amikor a fiam, Gábor, aki a Bánokszentgyörgyi Erdészeti kerületvezető vadásza volt, 2002-ben elhunyt, az ő kerületében folytattam a munkát. Egy kicsit tartottam tőle, de végül nem csak a kerületét vettem át,

Kocsányos tölgyből és vörös tölgyből sikerült meggyűjteni társaságunk csemetetermelési igényét. Kocsánytalan tölgyből, cserből és fekete dióból pedig a csemetekerti igény töredékét sikerült csak beszerezni, elvetni.

A közelmúltban kijelölt magtermelő állományainkból begyűjtött makkot külön tároltuk és bizonylatoltuk.

Kocsányos tölgyből sikerült biztosítani az erdőfelújítás igényét, vörös tölgyből pedig annak mintegy 3/4 részét (gyűjtése jelenleg is folyik).

Kocsányos tölgyből mintegy 50 mázsát értékesítettünk november hónapban.

A nagy magvú fajok mellett még 8,9 kilogramm vadalma- és 1,2 kilogramm vadkörtemagot nyertünk az ősszel begyűjtött terméseikből.

Termés híján nem sikerült a hegyi juhar, mézgás éger magjának beszerzése. Vetésük elmaradása miatt hiányozni fognak a jövő évi csemetekerti kínálatunkból.

Bükkből – magyarországi termés híján – Lengyelországból sikerült csemetekerti vetésre 417 kilogramm beszerezni.

Összességében elmondható, hogy rossz időjárás és egyéb tényezők (maggyűjtőhiány, tölgy csipkésposloska, rossz virágzáskori terméskötődés a hegyi juhar és a mézgás éger esetében) által negatívan befolyásolt maggyűjtési szezonon vagyunk túl, közepes eredményességgel.

Babics István
erdőművelési előadó

Az új Reviczky-sorozat forgatásán Reviczky Gábor színművész is szedett nálunk némi tölgymakkot
(Fotó: Steyer Edina)

netesen sebes röptű volt, és szembejött a hajtással. Legkedvesebb vadfajom a fogoly. Nagybátyámék tanyája mellett is rengeteg élt, figyeltem őket, nagyon megragadott az életmódjuk. Végig kitart a párja mellett, fontos a családi összetartozás, hogy együtt nevelik a csibéket. A mai napig nem tettem le arról, hogy halljak a vadászterületünkön fogolycsirregést. (Béla a Hubertus Vadásztársaság tagja – a Szerk.) A leghasznosabb mezőgazdasági madarunk, megeszi a krumplibogaragat is, és sajnálatos módon egyre kevesebb példány van belőle...

Életforma – mondja a vadászatról és a vadásztatásról. Nem csak arról szól, hogy ki mennek az erdőbe és lönek, illetve lövetnek valamit. Ahogy Fekete István is írja: „A vadásznak nincs beosztott ideje, nem is lehet, mert nincs a vadnak se, amelyet őriz, s amelyre vadászik.” Néha lemondásokkal jár, de sok mindenért kárpótolja az embert a természet.

Ez nem egy családbarát szakma – mondja mosolyogva, s mellette a párja, Marika is bőlogat. – Előfordult, főleg szeptemberben, hogy a gyerekeimet csak hétvégén láttam. Amikor hajnalban elmentem otthonról, ők még aludtak, amikor este hazaértem, már elszenderedtek. Napközben pedig, ha én haza mentem, a gyerekek még óvodában vagy iskolában voltak.

Nyugdíjba vonulása után több szabadideje lett, ám a mai napig kijár vadászni. Mint mondja, akinek ez életforma, az nem tudja egykönnyen abbahagyni. Egyszerűen jó kint lenni az erdőn...

– A szarvasbögés felülmúlhatatlan, mégis a frissen behavazott erdő, amikor az ágakon még csüng a hó, nekem az a legszebb. Sajnos egyre kevesebb igazi havas telünk van. A többi évszakot is szeretem, a színes őszi erdő, a virágos tavaszt és nyarat.

Marikával tizenhat éve vannak együtt szeretetben, boldogságban, s bizony az ideje volt az első év, amikor Béla a szüreti munkákban részt tudott venni. Mint mondják, ketten együtt minden feladatot el tudnak végezni a ház körül és a szőlőben, és szívesen is teszik.

Mindketten természetkedvelő emberek, szeretik az állatokat is. Ezt bizonyítja a „fogadóbizottság” is, az ugribugri, Báro névre hallgató magyar vizsla.

A magyar vizsla nőtt leginkább a szívemhez, bár volt hannoveri vérebem, ír terrierem és welsh terrierem is. Ha már állatokról van szó, el kell, hogy mondjam, hogy annak idején kaptam egy lovat is az erdőgazdaságtól, amiért nagyon hálás vagyok, mert nem sokaknak adatott ez meg. Készítettünk egy kétkerekű, két rudas kis kordét, azzal jártam ki a területre, de előfordult, hogy lóháton. Hátas- és ígásló volt egyszerre.

Dobó Béla nagyon szeret olvasni, bevallása szerint elég jó vadászkönyvtára van, de más könyveket is szívesen forgat. Újságot olvas, napilapokat és magazint is. A Nimród folyóirat minden egyes lapszáma megvan neki 1969-től fogva.

– Ha van egy kis szabadidő, nekem nem az az első, hogy leülök a tévé elé, és bekapcsolom, hanem nekiállok olvasni. Számomra a legkedvesebb író Fekete István, aki elindított ezen a pályán, de szívesen olvasom Széchenyi Zsigmond, Kittenberger Kálmán regényeit is. Ők nem ebben a rohanó világban éltek, ez az írásaikon is meglátszik. Fekete István a régi, egyszerű emberekről ír, egy őszinte világról. Most, hogy több időm van, újra elvetttem a Tüskevárt, pedig már nem is tudom, hányszor olvastam...

Szeretettel, meleg szívvel gondol vissza munkájára, pályafutására, beszélgetésünk alatt nem egyszer kűszkódik könnyeivel.

– Az nagyon jó dolog, ha az ember egészen kicsi korától fogva tudja, mi szeretne lenni, mit szeretne csinálni, és ez sikerül. Ha valaki azt a munkát végezheti, ami a hobbija és a szenvedélye, az fantasztikus érzés. Én hálát adok a Jóistennek, hogy egész életemben azt csináltam, amit szeretek, amihez – úgy gondolom – értek. Nem kívánok mást a kollégáimnak sem, minthogy örömmel, stresszmentesen végezzék a munkájukat, mert szerintem ez a legfontosabb...

Steyer Edina

Erdészarcsok

Erdész, halőr és futballista

Kétgyermekes családapa, kerületvezető erdész, aki vadászik és futballozik. Farsang Zoltánnal, a Tolmács I. kerület kerületvezető erdészével beszélgettünk munkáról és családról.

Letenyén született 1970 decemberében, karácsonyi ajándékként cseppent szülei életébe. A család Zoli 14 éves koráig Letenyén élt, majd édesapját kinevezték Rédicsekné vámparancsnoknak, így Lenti-be költöztek. A nyolcadik osztályt már a nyugat-zalai városban végezte, ahonnan az útja Barcsra, az erdészeti szakközépiskolába vezetett.

– Érettségi után a Lenti Erdészethoz kezdtem el dolgozni, de egy évnnyi munka után bevonultam Zajdára. Ott töltöttem a sorkatonaságot, mivel a Honvéd Bottyán SE-ben futballoztam. (1964-ben alapított, azóta megszűnt lenti futballcsapat – a Szerk.) A katonaság után a Letenyei Erdészethez kerültem 1991 augusztusában. Hat éven át voltam beosztott erdész, majd 1997 augusztusában ne-

veztek ki kerületvezető erdésznek a mostani kerületem élére. Zoltán kerületének határai az évek alatt mindössze annyit változtak, hogy a tavalyi évben kapott hozzá még egy hektárt Borsfa mellett. A Letenyei Erdészethoz egyik legkisebb kerületének fő faja a bükk, a tölgy és az egyéb keménylombosok. Jelen pillanatban a legtöbb feladat a felújítógásokkal van. Maga a kerület a kistolmácsi Kozár-forrástól Bázakerettyéig tart, az út mindkét oldalán, illetve Baza mellett is tartozik hozzá néhány hektár.

A Kistolmácsi-víztározó ugyan nem tartozik a Tolmács I. kerülethez, azonban Zoltán – négy további kollégájával együtt a Letenyei Erdészettől – halőr a horgásztónál. Mint mondja, a horgászturizmus fel- lendülőben van a településen,

a szálláshelyeket is döntő többségben a tó miatt látogatják.

Farsang Zoltán nem csak erdész és halőr (egyébként horgász is, de erről egy picit később...), a céges vadászaton is részt vesz.

– A vadászat számomra munka és hobbi együtt. Amióta részt veszek a hajtásokon, mindig vannak kutyáim is. Jelenleg egy foxterrier, Pötyi, és egy fekete keverék, Szurkos. Tavaly volt egy csodaszép, munkavizsgás welsch terrierem is, de sajnos egy decemberi hajtáskor elveszett. Nagyon sajnáltam én is, a családom is.

Nagylánya, a 11 éves Rebe- ka nagy állatkedvelő hírében áll, a kutyusokat is ő gondozta két deguja mellett, ám nemrégiben lovat kapott, így a felelős- ség egy része édesapjára hárul – már ami a kutyákat illeti.

– Hároméves kora óta lova- gol, két hete ő, és a feleségem, Eszter is kaptak egy-egy lovat. Rebe- ka nagyon felelősségteljes, odafigyel az állataira, egyáltalán nem szeleburdi,

mindemmel kiváló tanulmányi eredményei vannak, ezért is érdemelte ki a saját lovat. Nagyon jó tanítómesterek álltak mellette az elejétől fogva. Az első, miután a lányomat rövid időn belül kétszer egymás után ledobta a ló, visszaimádkozta rá anélkül, hogy konkrétan azt mondta volna neki: „Szállj fel!” Nagyjából négy éve Polai Attila kollégámékhöz járnak a lányok lovagolni, a legutóbbi céges családi napon, a nagykanizsai Csónakázó-tónál ők is segítettek lovagoltatni a közön- séget.

Kisfia, a 6 éves Benedek Letenyén óvodás, nemrég kezdett el apja nyomdokain járni: focidzésre jár. Zoltán a letenyei futballegyesületben kezdett annak idején focizni, fél évet játszott a horvát másodosztályban, de végül a szakmája mellett döntött. Jelenleg Nagykanizsán játszik egy kispályás bajnokságban, mint mondja, hobbi szinten űzi a focit.

Régi kedvtelésének, a horgászatnak már csak ritkán hódol, évente pár alkalommal jut rá ideje.

– Annak idején, gyerekkoromban a csömödéri tóra jártam horgászni, a szüleimtől rendszeresen kaptam születésnapomra, karácsonyra egy orsót vagy egy botot. Ma már ke-

(Fotó: Steyer Edina)

vés az idő a gyerekek, a munka és a foci mellett. Karácsony előtt mindig igyekszem vacsorára egy szép süllőt fogni, de

amikor a gyerekek szeretnének kimenni, az jó alkalom nekem is arra, hogy horgásszak.

Steyer Edina

Egy életre szóló szenvedély

Hannoveri vérebbel életemben először valamikor a '80-as évek végén, vagy a '90-es évek elején találkoztam édesapám egyik ismerősénél, Holinka Valter Horstnál. Már a kutya megjelenése is teljesen magával ragadott. Annak ellenére, hogy Budapesten jártam gimnáziumba, így nem szakirányú képzést kaptam, én már akkor tudtam, hogy szeretnék egy ilyen kutyát, de erre csak 2004-ben lett lehetőségem.

A vérebezés alapjait igye- keztem szakkönyvekből megtanulni, illetve többször voltam Vas megyében vérebevezető tanfolyamon, amelyet évről évre azóta is megtartanak. Az így megszerzett tudást folyamatosan csiszoltam, és napjainkra eljutottam odáig, hogy belát- tam, valójában milyen keveset is tudunk erről a csodáról – mert nekem ez egy valódi csoda: az, hogy sokszor minden számunkra látható jel nélkül a kutya 15–20 órás – vagy még régebbi – nyomon elindul, és felkutatja a sebzett vadat.

Közel 700 megtalált nagy- vad után is olyan meglepeté- sek érhetik az embert, amelyre a legkevésbé sem számítunk, és pont ez adja ennek a mun- kának a varázsát.

Addig azonban, amíg a vér- ebevezető eljut odáig, hogy le- gyen egy – vagy jobb esetben

több – megbízható vérebe, igen göröngyös az út. Kell hoz- zá egy jó adottságú kutya, egy kellően elszánt vérebevezető, elegendő munka: sok-sok sza- badidő. Már talán ez a felsoro- lás is sejteti, hogy milyen ne- héz minden feltételnek egyide- jűleg teljesülnie.

Célszerű a vérebkölyköt 2–3 hónapos korában – amint a fej- lettsége engedi – magunkhoz venni, és amikor csak lehet, magunkkal vinni. Így hozzánk is szokik, és a világot egyre jobban megismeri. Ezáltal szű- küll azoknak a dolgoknak a lis- tája, amelyek később meglepe- tést okozhatnak neki munka közben. Ehhez szorosan hoz- zá tartozik az, hogy milyen adottságú kutya kerül a ke- zünkbe. Olykor olyan tulajdon- ságok kerülhetnek felszínre (gyenge idegrendszer, gyenge csapakövetési képesség,

gyenge hajsza), amelyek nagy- ban nehezítik a későbbi mun- kánkat, és ilyenkor dönteni kell, hogy megéri-e az adott kutyára több időt fordítani, vagy egy másik kutyával kezdjünk dol- gozni.

Az utánkeresésre fordítható idő szempontjából nagyon fon- tos a munkáltató hozzáállása a vérebevezetőhöz, a kellő meny- nyiségű munka szempontjából

pedig meghatározó a kollégák és környékbeli területek vadá- szainak szemlélete. Természe- tesen ehhez az is hozzá tarto- zik, hogy a vérebevezető is kor- rekt legyen, a szinte esélytelen- nek tűnő munkák esetében is igyekezzen mindent elkövetni annak érdekében, hogy a seb- zett vadat kutyájával megtalál- ja, és szükség esetén megsza- badítsa szenvedésétől.

Az együtt eltöltött évek, és sok-sok közösen megélt siker olyan erős köteléket jelent kuty- a és gazdája között, amit csak az tud megérteni, akit már megérintett néhány sikeres utánkeresés varázsa, és akit ez igazán rabul ejt, azt többé el nem engedi.

Vereczkey Bálint
kerületvezető vadász

Értékmentés

„S ha már megsebezte, keresse meg, keresse addig, míg meg nem találja, míg bele nem kopik a talpa, míg be- le nem török a dereka. Ha pedig akkor sem találja – inkább haza se jöjjön...”

(Széchenyi Zsigmond)

Zalában a 2019/20. vadá- szati évre nagyjából 24 ezer nagyvad elejtését terveztük. Óvatos becsléseim szerint minden tizedik szarvasra- őzre-vaddisznóra tett lövé- sünk sebzést eredményez – eszerint évente több mint 2000 esetben sebzünk meg nagyvadat a megyében!

A zalai vadászterületeken 4000 hektáronként lövünk átlag- osan 300 nagyvadat, vagyis 4000 hektáronként évente leg- alább 30 sebzés „keletkezik”,

ami már elég ahhoz, hogy egy átlagos képességű vadász- ebet az utánkeresésbe beve- zessünk, illetve folyamatos tré- ningben tartsunk. Tovább foly- tatva ezt a gondolatmenetet: egy jól dolgozó vérebbel, ezen az átlagos zalai vadászterüle- ten a 30 indításból 15 sebzett nagyvadat megtalálhatunk. Ha ez 8 borjú és 7 vaddisznósül- dő, akkor csak a megmentett húsérték kb. 700 ezer forint; és nem számoltam a bérvadászati árbevétellel, valamint azzal,

hogy, ha emellett néhány bikát, bakot vagy vadkant is megta- lál, akkor a vadgazdának meg- mentett érték évente több mil- lió forint is lehet...

Véleményem szerint megéri – sőt kötelező lenne – jól dol- gozó utánkereső vadászkutyát tartani, vérebest foglalkoztatni az ország legjobb minőségű gímszarvasállománnyal ren- delkező vadászterületeinken!

Tisztelettel ajánlom a „zalaerdős jágerek” figyelmébe a társaság aktív vérebevezető hivatásos vadászának, Verec- key Bálintnak szívügyéről, a vérebekről papírra vetett sorait!

Vadászúdvözlettel:
Kiss Norbert,
a Vadászkutya
Szakbizottság elnöke

Szarvasbögés és szezonértékelés

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az agancsok fényképeit és bírálati lapjait a 18. trófeakata- lógusunkban foglaljuk majd ös- sze, melynek megjelenése az év végére várható.

Munkánk elismerését jelzi, hogy 2020. szeptemberi szarvas- vadászati lehetőségéből 95–100 db elejtésére már most előjegy- zéseket vettünk fel. A vadász- évad következő nagy kihívása

az eredményes társas vadá- szatok tartása lesz, mert a 60–65 hajtásnap megszerve- zése, sikeres levezetése teljes helytállást, jól szervezett csa- patmunkát követel meg tőlünk. A sikert több külső tényező is befolyásolhatja, csapadékos, fagymentes időjárás folytán a területeink egy része megköze- lítetté válhat, a kelet felől közeledő afrikai sertéspestis járvány a vaddisznó-társasva- dászokat megszüntetheti.

Gazdálkodásunkat hosszú távon, tartamosan tervezzük, jól szolgálva ezáltal a magyar erdők és vadgazdálkodás kö- zös ügyét.

Páll Tamás
vadászati felügyelő

Trófeaszemle – 2019

(Fotó: Pintér Csaba)

Fekete István:

Karácsony éjjel

A konyhából behallatszott a tűz pattogása, de aztán betették az ajtót, s a kocsmban csend lett. A bádogg lámpaernyő karimája némán hajlongott a repedezett gerendán, és amint a láng megbillent, mintha valaki sóhajtott volna.

Az ablakok arcán csendesen szivárgott a cseppé hűlt pára, az ajtókilincs ferdén állt, mintha valaki be akarna jönni, s a székek úgy álltak az asztalok mellett, mintha fáradt karjukkal szívesen az asztalra könyököltek volna.

A kilincs bólintott, az ajtó óvatosan kinyílt. Egy ember jött be, aztán egy asszony. Vállukon hó.

– Jó estét.

– Jó estét – bólintott Zimányi –, esik?

– Esik.

– Hová?

– Palánkra. Oda várnak bennünket, karácsonyra.

Persze, karácsony van. Régi karácsonyok villantak fel Zimányi emlékei között, de aztán hamar elhamvadtak, elfáradtak...

(Fotó: Léránt János)

A kocsmáros odaállt a vándorok elé.

– Mi kellene?

– Csak pihennénk, ha szabad.

Az asszony fáradtan felnézett.

– Kenyeret kérnénk. Pénzért.

Zimányi megfogta a kocsmáros kabátját.

– Adjon szalonát is... karácsony van.

Gondolkodó csend lett. A vándorok előtt egy kis vörös mókus ült az asztalon, és a kenyérhéjat eszegette. Okos, fekete szemével körülnézett.

– Szelíd?

– Mint a gyerek.

Zimányi felkelt, nehézkesen odament az asztalhoz, és megismogatta a mókust.

– Nem adja el?

– El nem adom, csak úgy odaadom. Jobb dolga lesz...

Zimányi pénzt tett az asztalra.

– Egyedül vagyok... eljátszogatok vele... ez lesz az én karácsonyom...

Diót hozatott a kocsmárossal, s a mókus észre sem vette, amikor gazdája elköszöntek.

Zimányi hazaindult. Zsebre rakta a diót és a mókust is.

– Ehetsz útközben is, ha akarsz.

Lassan lépegetett hazafelé. Az út, mint a bársony. Botja nem koppant, arcára hópehely esett. A falu végén kis erdő s az erdőn túl Zimányi háza. Jó lenne, ha várakozó lámpás intene belőle, de nincs már senkije.

Nem nagy a hó, mégis nehéz a járás, az erdő fái között álmos köd ül. Megállt, botjával a hóra ütött.

– Milyen puha, akár a párna. Hideg sincs.

Azzal leültek az árok mellett. Megcsörrentek a diók, a mókus kiugrott a zsebből és felszaladt az öregember vállára.

– Ne csiklandozz, te, csak egy kicsit pihenek.

A mókus leugrott a földre. A hónap szabadság szaga volt. Az erdei csend susogni kezdett s az ágak ugrásra ingerelték. Az árokparton bodzafa állt és ijedten ébredt fel, amikor a mókus végigszaladt rajta.

– Mit akarsz?

– Szállást keresek. Az ember elaludt és én elszöktem... nem tudod, hol találnék szállást?

– Eredj a Bükkhöz.

A mókus átlendült az öreg bükk alsó ágára.

– Azt mondta a Bodza, hogy te adsz nekem szállást.

– Nem adok. Nincs, de ha lenne, se adnék.

– Majd ad más.

De nem adott a Kőrös se, a Cser se. Csak az öreg Tölgy mondta meg kereken.

– Nem szabad! Ne kérdezd, miért, nem szabad.

Zimányi ekkor már mélyen aludt az árokparton. Azt álmodta, hogy egy hideg kéz nyúl a kabátja alá, de nem a pénztárcáját, a szívét keresi.

Arca sárga lett, feje előrebukott a kínban, hogy megmozduljon, de nem tudott.

A kis mókus ekkor ért oda. Felugrott az öregember vállára és lerázta magáról a havat, az öreg nyakába.

Erre már felébredt Zimányi. Mélyet lélegzett, aztán tántorogva felállt. De mi ez a hideg a nyakánál? Odanyúlt és észébe jutott a mókus.

– Hát te ébresztettél fel, te? Bizony jó, hogy felébresztettél...

Megkereste botját és lassan lépegetve elindult hazafelé. Zsebében megzörrentek a diók, s amikor otthon meggyújtotta a lámpát, körülvették a régi bútorok.

A mókus az ágy karfájára ugrott, leült elgondolkodva, mert ő sem tudta, hogy mért nem kapott szállást a fáktól. Nem tudta, hogy Zimányinak szíve és zsebe mindig nyitva volt szegénynek, vándornak, mindenkinek, s az ilyen embernek nem lehet elhagyatottan, árokparton meghalni.

Nézte egymást ember és mókus. A kályhában halkán dúdolt a szél, a felhőket elkergette, aztán nagy csend és nagy békesség lett kint és bent.

Aludt az öregember és aludt a kis mókus karácsony éjszakáján.

Ady Endre:

Karácsony

I.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszu sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igaz boldogság
Szállna a világra...

Erdővarázs 2019.

Negyedik alkalommal rendezték meg az Erdővarázs Családi Napot Budapesten 2019. szeptember 20–21-én. A rendezvényen az erdők világával, az erdészek munkájával, a fenntartható erdőgazdálkodással 15 tematikus sátorban ismerkedhettek a látogatók. Az erdei iskolák színes programjai mellett koncertekkel, népi játszóházzal is várták az érdeklődőket.

A Zalaerdő Zrt. és a Sefag Zrt. közös, Vadkaland elnevezésű sátrában az erdőben élő állatokhoz kapcsolódó foglalkozásokon vehettek részt kicsik és nagyok. Az érdeklődők között sokan voltak, akik az elmúlt évek során már jártak a rendezvényen, és előre készültek arra, hogy eljönnek a Sza-

badság térére ezen a hétvégén, ahogy az a több mint 700 gyerek is, akiket előzetes bejelentkezés alapján osztottak be a sátrakban tartott erdei iskolai foglalkozásokra. A Nyitnikék és a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola is készült új feladatokkal, amelyek nagy sikert arattak a korábban már népszerű játékok kiegészítőiként.

Az idei év kiemelt témája a fával borított területek növelése, a fásítás és a fenntartható erdőgazdálkodás volt, ahogy ezt Zambó Péter földügyekért felelős államtitkár a rendezvény megnyitóján ismertette. Ehhez kapcsolódott az új-

donságnak számító Tenyérvarázs elnevezésű játék, amivel több mint 1000 lelkes gyerek járulhatott hozzá egy-egy fa ültetéséhez, és az Agrárminisztérium támogatásával készült

„A kutya fáját! Erdőgazdálkodj okosan!” kártyajáték, amit az előre regisztrált osztályok kaphattak meg.

A szervezők és a résztvevő erdei iskolák képviselőinek munkáját a kellemes őszi időben, tartalmas időöltésre vágyó családok és érdeklődő gyerekek tették teljessé, biztosítva ezzel a rendezvény sikerét.

Molnárné Vitális Anikó

Erdői iskoláink sátrában is nagy volt az érdeklődés

(Fotó: Hazai Vadász Magazin)

ZALA ERDŐ A Zalaerdő Zrt. dolgozóinak lapja

• Szerkesztőbizottság: dr. Baráth László, Bodor György, Ernszt Tamás, Gyergyák Lajos, Illés György, Kreiner Roland, Lukács István, dr. Páll Miklós, Pintér Csaba, Steyer Edina, Varga Attila (gazd. ig.), Vaski László. • Felelős szerkesztő: Kreiner Roland (term. ig.)
• Kiadja: ZALAERDŐ Zrt. • Felelős kiadó: Rosta Gyula vezérigazgató
• Nyomdai előkészítés: Zala-Lap Kft. • Nyomtatás: Gura Nyomda Bt.
• Felelős vezető: Gura Béla